

DENIS DŽONSON
ISUSOV SIN

NASLOV ORIGINALA
DENIS JOHNSON
JESUS' SON

© 1992 by Denis Johnson

Izdavač:
Imprimatur d.o.o.
Miše Stupara 4
Banja Luka
info@imprimatur.ba

Za izdavača: Boris Maksimović

Lektura: Marija Pejić, Sonja Lero Maksimović

Dizajn korica: Damir Omić

Grafička priprema: Sonja Lero Maksimović

Štampa: Skandi s.p.

Za štampariju: Mladen Spasojević

Tiraž: 500

Godina: 2023.

ISBN: 978-99976-53-35-2

Distributer za Srbiju:
BIBLIONER d.o.o.
Dunavski kej 12, 11000 Beograd
office@biblioner.rs
011/3284-094, 066/802-13-32

Denis Džonson

ISUSOV SIN

Prevela:
Andreja S. Gluščević

When I'm rushing on my run
And I feel just like Jesus' son...

Lu Rid, „Heroin”

UDES PRILIKOM STOPIRANJA

TRGOVAČKI PUTNIK KOJI je sa mnom delio piće i dremao za volanom... Čiroki Indijanac nali-ven burbonom... Folksvagen ne veći od oblačića dima hašiša, sa jednim studentom za volanom...

I porodica iz Maršaltauna koja je u direktnom sudaru zauvek počistila čoveka koji se iz Betanija, u Misuriju, uputio ka zapadu...

... Ustao sam sav mokar od spavanja na kiši, jedva pri svesti, zahvaljujući ovoj trojici – trgovačkom putniku, Indijancu i studentu – od kojih me je svaki ponudio nekom drogom. Čekao sam pored izlaza na auto-put bez nade da će se neko zaustaviti. Nije bilo smisla da pakujem vreću za spavanje, kad sam ionako bio isuviše mokar da bi me bilo ko primio u auto. Ogrnuo sam vreću kao pelerinu. Pljusak je rešetao asfalt i kлокotao u kanalima. Nisam bio u stanju da mislim. Trgovački putnik me je nakljukao nekim tabletama od kojih kao da mi je nešto izvrnulo vene. Vilica me je bolela. Svaku kišnu kap znao sam po imenu. Sve sam predosetio i pre nego što se dogodilo. Znao sam da će se na kraju jedan oldsmobil zaustaviti i primiti me i pre nego što je usporio. Iz kola

su dopirali umilni glasovi porodice i znao sam da nas u toj oluji čeka nesreća.

Ali nije me bilo briga. Rekli su da će me odvesti do krajnjeg odredišta, ma gde to bilo.

Muž i žena prebacili su devojčicu kod sebe na prednje sedišta, dok su bebu ostavili pozadi pored mene i moje mokre vreće za spavanje. „Sa mnom nećete nigde brzo stići” – rekao je čovek. „To je zbog žene i dečice.”

– Vas sam i čekao – pomislio sam i naslonio vreću na leva vrata, legao na nju i zaspao. Bilo mi je svejedno da li sam živ ili mrtav. Na sedištu pored mene beba je bezbrižno spavala. Bio je to dečaćić od oko devet meseci.

... Pre nego što se još išta dogodilo, tog istog popodneva, trgovački putnik i ja otperjali smo u Kansas Siti u njegovom luksuznom autu. Nekako opasno i drsko spajali smo se vozeći se zajedno još od Teksasa, gde sam ga ustopirao. Slistili smo njegovu bočicu amfetamina i svaki čas skretali smo sa glavnog puta po jednu bocu burbona i kesu leda. Automobil je imao ugrađene cilindrične držače za čaše i presvlake od belog skaja. Rekao je da će me odvesti kući da prespavam kod njegove porodice, ali pre toga mora da se vidi s nekom svojom ženskom.

Pod nebom Srednjeg zapada sa oblacima velikim kao veliki sivi mozgovi skrenuli smo kao omamljeni sa glavnog puta i stopili se u saobraćajnu gužvu Kansas Sitija osećajući kao da smo se nasukali. Čim smo usporili, nestala je magija zajedničkog putovanja. Neprekidno je pričao o svojoj

devojci. „Sviđa mi se ta devojka, mislim da je volim, ali imam ženu i dvoje dece i tu postoje određene obaveze. Osim toga, volim svoju ženu. Volim svoju decu. Volim i svu svoju rodbinu. Obasipaju me ljubavlju.” Osetio sam se odbačenim i tužnim, a on je nastavljao: „Imam i brod, brodić od pet metara. Dva auta, a iza kuće parcelu dovoljno veliku da se na njoj iskopa bazen.” Devojku je zatekao na poslu. Vodila je prodavnicu nameštaja, i tu sam ga ostavio.

Do noći je ostalo oblačno. A onda, u mraku, nisam ni primetio da se sprema oluja. Vozač folk-svarena, student koji me razbio onim hašišem, ostavio me je izvan grada, baš kada je počinjala kiša. Bez obzira na spid na kojem sam bio, savladao me je umor. Legao sam na travu pored izlaza na auto-put i probudio se nasred bare koja se stvorila oko mene.

Kasnije, kao što sam već rekao, zaspao sam na zadnjem sedištu dok se oldsmobil sa porodicom iz Maršaltauna probijao kroz kišu. U snu sam gledao pravo kroz očne kapke i pulsom odbrojavao sekunde. Auto-put kroz zapadni Misuri bio je u to vreme većim delom obična ulica sa dve trake. Kada nas je mimoišao jedan kamion iz suprotnog smera, najedanput smo se našli pod zaslepljujućim mlazom razularenog snopa zvukova, kao u automatskoj auto-perionici. Brisači su uzaludno mlatarali vetrobranskim staklom. Posle sat vremena, od iscrpljenosti sam utonuo u još dublji san.

Ali sve vreme tačno sam znao šta će se dogoditi. U jednom trenutku probudili su me povici vozača i njegove žene:

- O, ne!

- Ne!

Udarilo sam tako snažno o zadnji deo sedišta pred sobom da se ono prepolovilo. Leteo sam odbijajući se napred-nazad. Tečnost, za koju mi je odmah bilo jasno da je krv, prskala je po unutrašnjosti automobila oblivajući mi glavu. Kada je sve bilo gotovo, ponovo sam se zatekao na istom mestu, na zadnjem sedištu. Pridigao sam se i pogledao oko sebe. Svetla su bila ugašena, a hladnjak je uporno šištao. Bilo je to jedino što sam čuo u tom trenutku. Koliko sam mogao videti, samo sam ja bio pri svesti. Kada su mi se oči privikle na tamu, primetio sam da je beba do mene mirno ležala na leđima, kao da se ništa nije dogodilo. Oči su joj bile širom otvorene, a ručicama je dodirivala obraze.

Trenutak kasnije, vozač koji je dotad ležao savijen preko volana, ispravio se i okrenuo prema nama. Lice mu je bilo izubijano i prignječeno. Od samog pogleda na njega osetio sam bol u zubima, međutim kada se oglasio, zvučao je kao da su mu svi zubi na broju.

- Šta se dogodilo?

- Sudarili smo se – odgovorio je.

- Bebi nije ništa – rekao sam, iako nisam imao pojma kako je beba.

Okrenuo se prema ženi.

- Dženis – rekao je. – Dženis, Dženis!

- Je li s njom sve u redu?

- Mrtva je! – povikao je ljutito je drmusajući.

- Ma nije! – sad sam ja bio taj koji je sve poricao.

Devojčica je bila živa, ali nije bila pri svesti. Jecala je u snu. Čovek je nastavio da drma ženu.

- Dženis! – vikao je.

Žena je zastenjala.

- Nije mrtva – ponovio sam, nekako se izvukao iz automobila i počeo da se užurbano udaljujem.

- Ne želi da se probudi! – čuo sam ga za sobom.

Stajao sam tako u noći s bebom koja se nekako stvorila u mom naručju. Kiša je verovatno još uvek padala, ali ne sećam se više ničega u vezi s vremenom. Sudarili smo se s nekim vozilom na mostu na kojem se, kako mi se sada čini, saobraćaj odvijao u oba smera. Voda ispod nas bila je mračna, nevidljiva.

Idući prema drugom automobilu, začuo sam hrapavo, metalno stenjanje. Neko je visio glavom nadole, napola izbačen kroz otvorena vrata na suvozačevoj strani. Kao akrobata gležnjevima zakačen za prečku. Široki auto bio je sasvim spljošten, tako da unutra nije bilo mesta ni za nečije noge, a kamoli za vozača ili druge putnike. Prošao sam pored automobila i nastavio da koračam.

U daljini su se ukazali farovi. Došao sam do kraja mosta i počeo im jednom rukom mahati da stanu, dok sam drugom držao bebu naslonjenu na rame.

Bio je to veliki kamion sa prikolicom. Čuo sam struganje menjača dok je usporavao. Vozač je otvorio prozor. Viknuo sam: „Tamo je bio sudar! Idite po pomoć!”

- Ne mogu ovde da okrenem – rekao je.

Primio je bebu i mene na suvozačko mesto. Neko vreme smo tako sedeli u kabini gledajući mesto nesreće pod svetlima farova.

- Jesu li svi mrtvi? – upitao je.

- Ne znam ko jeste, a ko nije – priznao sam.

Sipao je šoljicu kafe iz termosu i ugasio sve osim pozicionih svetala.

- Koliko je sati?

- Oko tri i petnaest – odgovorio je.

Po njegovom ponašanju moglo se zaključiti da ne namerava ništa da učini. Suznih očiju, osetio sam olakšanje. Mislio sam da se od mene u tom trenutku nešto očekuje, a ja nisam želeo da znam šta.

Kada je iz suprotnog smera naišao i drugi automobil, pomislio sam kako bi tim ljudima trebalo da se obratim.

- Možete li da uzmete bebu? – upitao sam vozača kamiona.

- Bolje neka ostane kod tebe – rekao je. – Muško je, zar ne?

- Mislim da jeste – odgovorio sam.

Prošao sam pored još uvek živog čoveka, koji je napola virio iz unakaženog auta, i zastao – sada već nekako naviknut na stravičan prizor – uverivši se kako baš ništa ne mogu učiniti da mu pomognem. Čovek je bio sav slomljen i stenjao je glasno i grubo. Krkljao je i sa svakim dahom na usta su mu navirali mehurići krvi. Bilo mi je savršeno jasno šta ga čeka, ali on to nije shvatao i zato sam s velikim sažaljenjem pomislio na ništavnost čovekovog života na zemlji. Nisam mislio da je to što ćemo svi umreti bila velika šteta, već mi je bilo žao što mi u tom trenutku nije mogao ispričati šta sanja, baš kao što ni ja njemu nisam mogao saopštiti šta se dešava na javi.

Ubrzo su se s obe strane mosta stvorile duge kolone. Metalne olupine iz kojih se uzdizala para bleštale su pod svetlom farova što su podsećali na reflektore i stvarali utisak noćne utakmice. Ambulanta kola i policijski automobil probijali su se napred, tako da su noćnim vazduhom pulsirale jarke boje. Ni sa kim nisam razgovarao. Moja tajna bila je u tome što sam se za tren oka od glavnog aktera tragedije pretvorio u slučajnog posmatrača krvavog udesa. Nakon nekog vremena neki policajac je saznao da sam ja jedan od očevidaca pa je uzeo izjavu. Tog razgovora slabo se sećam, jedino pamtim da mi je naredio da ugasim cigaretu. Usred razgovora, za trenutak smo zastali i gledali kako umirućeg unose u ambulanta kola. Čovek je još uvek bio živ. Još uvek u nekom svom snu. S njega su se slivali potočići krvi. Trzao je glavu i grčila su mu se kolena.

Iako sam prošao bez ogrebotine i ništa nisam video, policajac me je svejedno morao ispitati i na kraju odvesti u bolnicu. Dok smo ulazili pod nadstrešnicu hitne pomoći, radio-vezom javili su mu da je unesrećeni izdahnuo.

Stajao sam na pločicama u hodniku s mokrom vrećom za spavanje, bačenom na gomilu uza zid do sebe, i razgovarao s lokalnim pogrebnikom.

Lekar je zastao i saopštio mi kako bi trebalo da odem na rendgen.

- Nije potrebno – odgovorio sam.
- Sada je pravi trenutak. Ako se kasnije nešto ustanovi...
- Sa mnom je sve u redu.

Hodnikom je pristizala žena. Činila se kao da je ogrnuta nekim veličanstvenim plamenom. Još uvek nije znala da joj je muž mrtav. A mi jesmo. I to joj je davalo takvu moć nad nama. Lekar ju je uveo u sobu na kraju hodnika u kojoj je bio sto. Ispod zatvorenih vrata blesnuo je tračak sjajnog, čudesnog svetla: kao da neko unutra prži dijamante. A zatim – kakva pluća! – kriknula je kao orao, učinilo mi se. Bilo je sjajno biti živ i biti u mogućnosti da to čuješ! Bio je to osećaj za kojim sam beznadežno tragao.

– Sa mnom je sve u redu – rekao sam i sam zatečen onim što sam upravo izgovorio. Međutim, oduvek sam imao tu sklonost da lažem lekare, kao da se dobro zdravlje sastojalo u samoj mogućnosti da oni budu nasamareni.

Kada sam nekoliko godina kasnije primljen na odeljenje za detoksikaciju Opšte bolnice u Sijetlu, primenio sam istu taktiku.

– Čujete li neobične zvukove ili glasove? – pitao je lekar.

– Pomozi nam, o bože, to boli! – cičale su kutijice s pamukom.

– Ne baš – odgovorio sam.

– Ne baš? – rekao je. – Šta vam to sad znači?

– Ne bih se upuštao u objašnjenja – kazao sam. Jedna žuta ptica lepršala mi je pred licem i mišići su mi se grčili. Bacakao sam se kao riba. Čvrsto sam stisnuo oči i vrele suze briznule su mi iz duplji. Kada sam ih opet otvorio, ležao sam potrbuške.

– Kako je soba ovako odjednom pobelela? – upitao sam.

Prelepa bolničarka prebiralala mi je prstima po koži.

- Ovo su vitamini – rekla je i zabila mi iglu.

Napolju je padala kiša, Lišće neke ogromne paprati ljuljalo se nad nama. Niz brdo pružala se šuma. Čuo sam kako potok žubori među kamenjem. A vi, vi smešni ljudi, vi mislite da vam ja mogu pomoći.